

SCI-CONF.COM.UA

**MODERN RESEARCH
IN WORLD SCIENCE**

**PROCEEDINGS OF VII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
OCTOBER 2-4, 2022**

**LVIV
2022**

MODERN RESEARCH IN WORLD SCIENCE

Proceedings of VII International Scientific and Practical Conference

Lviv, Ukraine

2-4 October 2022

Lviv, Ukraine

2022

UDC 001.1

The 7th International scientific and practical conference “Modern research in world science” (October 2-4, 2022) SPC “Sci-conf.com.ua”, Lviv, Ukraine. 2022. 1320 p.

ISBN 978-966-8219-86-3

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Modern research in world science. Proceedings of the 7th International scientific and practical conference. SPC “Sci-conf.com.ua”. Lviv, Ukraine. 2022. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/vii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-modern-research-in-world-science-2-4-10-2022-lviv-ukrayina-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: lviv@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2022 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2022 Authors of the articles

КРИЗА ЕКОНОМІКИ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ КРИЗИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Мямлін Владислав Віталійович

д.т.н., професор
Український державний університет науки і технологій
м. Дніпро, Україна

Вступ. Економічна теорія, за весь історичний період свого існування, зазнала цілої низки змін. Незважаючи на певний прогрес, в даний час вона знаходиться в дуже глибокій кризі, яка, мабуть, повинна привести до переосмислення її основних цілей та зміни методології досліджень. Теоретична економіка так і не змогла знайти ефективні рішення, які б сприяли інтенсивному соціально-економічному розвитку.

Мета роботи полягає в тому, щоб звернути увагу наукової спільноти, наскільки різні економічні парадигми, теорії, концепції, школи та напрямки адекватно відображають економічну практику та сприяють звільненню від криз та супутніх їм негативних явищ.

Матеріали та методи. Дослідження базується на аналізі, порівнянні та зіставленні соціально-економічної реальності з основними положеннями економічної науки.

Основною рушійною силою, яка сприяє розвитку економічної теорії, є еволюційна зміна економічних парадигм, що впливає на методологічний вибір дослідників та їх науковий світогляд. Протягом усієї історії розвитку науки можна виділити часові етапи зміни загального наукового бачення картини світу та методів її пізнання. Не обійшло це й економічну науку, в якій процес дослідження позначився на зміні теоретико-методичних підходів, представлених різними школами та напрямками.

Для початку з'ясуємо, що таке «парадигма». Різні вчені по-різному трактують суть цього терміна. Так, наприклад, Т. Кун, автор фундаментальної роботи [1], під парадигмою має на увазі «визнані всіма наукові досягнення, які

протягом певного часу дають науковому співтовариству модель постановки проблем та їх вирішення». Таке визначення парадигми стосується всіх сфер наукової діяльності. Період часу, коли діє парадигма, він називає «нормальною» наукою. Але якщо звернутися до економічних парадигм, то ми не побачимо вирішення економічних проблем. Таким чином, назвати «нормальною» наукою економічні теорії зовсім не можна, тому що вони не «дають науковому співтовариству модель постановки проблем та їх вирішення».

Основною проблемою економіки є виникнення криз та поява всіх негативних явищ з ними пов'язаних. Це інфляція, безробіття, падіння ВВП тощо. Кризи постійно є у економіці починаючи з середини XVIII століття і до нашого часу (табл. 1).

Незважаючи на велику кількість різноманітних економічних теорій, шкіл і підходів, які весь час змінювали один одного протягом тривалого історичного періоду, так і не вдалося вирішити питання з кризами, що перманентно з'являються, і все більше і більше набувають затяжного характеру. Крім того, економічні теорії так і не дали відповіді на запитання: чому відсутні наукове передбачення та прогнозування і як треба науково керувати економікою? Отже, можна констатувати, що криза економіки є наслідком кризи економічної теорії.

Існує величезна кількість лауреатів престижної премії з економіки імені Альфреда Нобеля, але жоден з них так і не дав рецепт, як зробити так, щоб економіка повністю уникла б кризових явищ, а розвиток її здійснювався б на користь всього суспільства і тільки по висхідній. Безумовно, що їх розробки дуже важливі і корисні, проте у них робиться акцент на вирішенні друго- і третьорядних завдань, а головна причина, яка породжує негативні явища в економіці, не помічається.

Усі відомі економічні парадигми, теорії, концепції, підходи, школи та напрями, незважаючи на широке коло питань, які вони розглядають, поєднує те, що вони використовують «прибутково-фінансовий» принцип господарювання. У них апіорі прийнята установка на отримання прибутку, де

"прибуток" є головним результуючим показником роботи підприємств. Але насправді категорія «прибутку» є хибною, оманливою категорією. "За що боролися, на те і напоролися!".

Таблиця 1

Періоди та масштаби криз

n/n	Роки кризи	Масштаби кризи	n/n	Роки кризи	Масштаби кризи
1	1788	Англія	15	1900	Світова, Японія, Англія (1903)
2	1793	Англія	16	1907	Світова
3	1797	Англія	17	1920-1921	Світова
4	1810	Англія	18	1929-1933	Світова
5	1815	Англія	19	1937-1938	Світова
6	1819	Англія	20	1948-1949	Світова
7	1825	Англія	21	1957-1958	Світова
8	1836	США, Англія (1837)	22	1960-1961	Світова
9	1847	Англія, Німеччина, Франція, США	23	1970-1971	Світова
10	1857	Світова	24	1973-1975	Світова
11	1866	Світова, США (1965),	25	1980-1981	Світова
12	1873	Світова, Англія (1878)	26	1987-1988	Світова
13	1882	Світова, Німеччина (1883)	27	1997-1998	Світова
14	1890	Німеччина (1891), Англія (1893)	28	2008-...?	Світова

Чути такі вигуки, що нічого страшного в кризах немає, після кожного спаду завжди починається підйом. Але ж можна прийняти такі принципи функціонування господарського макромеханізму, при яких буде лише один постійний підйом і взагалі не буде ніяких спадів. Крім того, автор вважає, що основна мета розвитку людського суспільства полягає не в розвитку науки і техніки, не в кількості споживаних благ на душу населення, вона полягає саме в еволюції самої людини, підвищенні рівня її свідомості. К. Маркс був зовсім не правий, кажучи про те, що «не свідомість людей визначає їхнє буття, а,

навпаки, їхнє суспільне буття визначає їхню свідомість». Буття визначає свідомість лише для людей низького рівня свідомості, а люди високого рівня свідомості самі визначають буття. Чим більше буде в суспільстві високо свідомих людей, тим легше вирішуватимуться різні питання, у тому числі й економічні.

По суті, економіку перетворили на свого роду гру з виробництва та споживання благ, у якій грають дві команди. Одна команда нечисленна, а інша багаторазово перевершує першу, але правила гри такі, що постійно виграє нечисленна команда і основна частка благ дістається їй. Це несправедливо, і такі правила треба міняти. Складається враження, що сучасна економічна теорія відводить убік від вирішення нагальних проблем і виконує якесь замовлення, в інтересах незначної, але пануючої кількості транснаціональних корпорацій, зацікавлених не в загальному благу, а переслідують тільки свої егоїстичні цілі. Маючи колосальні можливості, вони використовують економічну теорію для вирішення свого власного збагачення. Таким чином, існуюча парадигма («основний потік») обслуговує нині центр однополярного світу та працює на користь конкретних суб'єктів фінансово-економічної діяльності. Загалом «гра йде в одні ворота».

Результати та обговорення. Вже багато вчених приходять до висновку про необхідність кардинального перегляду існуючих парадигм розвитку суспільства та економіки. Вивчаючи існуючі економічні теорії, досить важко зрозуміти, куди ми йдемо і що будемо. Адже парадигма економічної науки має бути міцно пов'язана з парадигмою розвитку суспільства. Соціально-економічна парадигма, на відміну від парадигм природознавства, повинна вказувати на цілі, які мають бути досягнуті. Виникає питання, як має називатися соціально-економічна парадигма, яка спрямована на повне викорінення фінансово-економічних криз та всіх негативних явищ, пов'язаних з ними. Автору, наприклад, бачиться така назва «Парадигма побудови високоцивілізованого гармонійного та гуманного ладу на користь усіх членів суспільства». Пропонована соціально-економічна парадигма базується на двох

основних підходах: інженерно-технічному та соціально-гуманістичному, кожен з яких спирається на цілу низку відповідних принципів, головними серед яких є: заміна концепції «людини економічної» на концепцію «людини свідомої», відмова від хибної категорії «прибутки», «приватно-державне» партнерство, один-єдиний податок, що зветься «частка держави» тощо. Більш детально основні принципи функціонування нової економічної моделі представлені в роботах [2-12].

Нині важливу роль при розробці нової економічної парадигми можуть зіграти не лише економісти, а також представники інженерних професій, фахівці з природознавства, філософи. Слід звернути увагу на різницю між інженерною діяльністю та науковою. Результатом інженерної діяльності завжди має бути працюючий об'єкт, інакше вона не має жодного сенсу. Результат наукової діяльності такої мети не має. У науці негативний результат – це також результат.

Вже немає сенсу вигадувати нові теоретичні конструкції. У нас для цього зовсім не лишилося часу. Вони вже, за весь історичний період, досить вивчені для того, щоб почати діяти. За економікою вже написано десятки тисяч книг та мільйони статей, серед яких досить багато цінного та корисного матеріалу, хоча кількість таких видань мізерно мала в порівнянні із загальною кількістю абсолютно марної літератури. Недосвідченій людині, та часом навіть і фахівцю, нелегко розібратися в цьому величезному океані численних теорій, концепцій, шкіл та напрямів. Можна ще десятки років вигадувати всякі концепції, які повторюватимуть вчорашній день з різними варіаціями, але «топтання на місці» продовжуватиметься. Тим не менш, вся інформація, необхідна для створення економіки нового типу, яка б ефективно функціонувала, вже є в кількості «критичної маси», щоб могла розпочатися «ланцюгова реакція», і з'явилася дійсно реальна економічна парадигма. Просто треба вміти «відокремлювати зерна від половини».

Економічна теорія має йти попереду практики, вона має вказувати їй шлях, коригувати помилки, давати рекомендації, прогнозувати та управляти. На

жаль, у нас практика йде попереду теорії, а теорія лише намагається пояснювати те, що відбувається на практиці та підганяти під це «наукову» базу. Зовсім по-іншому справи, наприклад, в інженерній діяльності. Спочатку вчені роблять відкриття, а потім інженери, користуючись цими результатами, втілюють у бетоні та металі нові технології та обладнання.

Висновки. Всі парадигми, теорії, концепції, школи та напрямки, які не можуть позбавити економіку кризових явищ, є неспроможними. Пропонується нова парадигма соціально-економічного розвитку держави, яка ґрунтується на безкризових засадах функціонування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кун Т. Структура научных революций. Москва : ООО «Издательство АСТ», 2001. 608 с.
2. Мямлін В., Мямлін С. Як Україні запустити потужний економічний «двигун»? *Світ*. 2018. № 3-4. С. 3.
3. Мямлін В. В., Мямлін С. В. Істина сутність категорії «прибуток» та її негативний вплив на розвиток економіки. *Світ економічної науки*. Випуск 11: Зб. тез Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (Тернопіль, 19 лютого 2019 р.). Тернопіль, 2019. С. 46-51.
4. Мямлин В. В., Мямлин С. В. Основные научные принципы создания высокоэффективного экономико-финансового «механизма» в государстве. *Независимое исследование с позиций IT-технологий: монография*. Киев-Днепр : Монолит, 2019. С. 40-58.
5. Мямлин В. В. К вопросу о ложных категориях в экономической науке. *Science and education: problems, prospects and innovations*. Proceedings of the 7th International scientific and practical conference. CPN Publishing Group. Kyoto, Japan. 2021. Pp. 738-747.
6. Мямлін В. В. Що потрібно змінити в економічній теорії, щоб вона стала потужним творчим інструментарієм? *Проблеми та перспективи розвитку залізничного транспорту*: матер. 81 Міжн. наук.-практ. конф. (Дніпро, 22-23

квітня 2021 р.) Дніпро, 2021. С. 274-276.

7. Мямлін В. В. Необхідність докорінної зміни основних принципів функціонування механізму макроекономічної системи при переході від екстенсивного шляху розвитку – до інтенсивного. *Topical issues of modern science, society and education*. Proceedings of the 5th International scientific and practical conference. SPC —Sci-conf.com.ua. Kharkiv, Ukraine. 2021. Pp. 1703-1709.

8. Мямлин В. В. Про абсолютное несоответствие экономических законов естественному порядку вещей в природе. *Science, innovations and education: problems and prospects*: Proceedings of the 7th International scientific and practical conference. SPN Publishing Group. Tokyo, Japan. 2022. Pp. 780-789.

9. Мямлин В. В. Роль высокоэффективной макроэкономической модели в повышении уровня сознания человека. *Innovations and prospects of world science*. Proceedings of the 8th International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2022. Pp. 280-290.

10. Мямлін В. В. У чому має полягати реальна ефективність соціально-економічного розвитку країни? *Modern research in world science*. Proceedings of the 6th International scientific and practical conference. SPC-Sci-conf.com.ua. Lviv, Ukraine. 2022. Pp. 757-763.

11. Мямлин В. В. Теория бесприбыльной альтернативной экономики как основа нового экономического мировоззрения. Вісник Дніпропетр. нац. ун-ту залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна. 2009. Вип. 26. Дніпропетровськ : Вид-во ДНУЗТ, 2009. С. 222-230.

12. Мямлин С., Мямлин В. Экономика синергии как единственная альтернатива экономики эгоизма. *Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах*: Матер. міжн. наук.-практ. конф. Тернопіль, 2016. С. 30-33.